

На II етапі здійснюється вибір мовних засобів за відомим зразком зв'язу з зміною даного мовного матеріалу. Таким чином, II етап, закріплюючи досягнуте на I, сприяє удосконаленню логіки мислення учнів, формує вміння застосовувати знання та навички в різних ситуаціях.

Особливим є III етап – етап навчання творчому використанню мовних засобів у зв'язі з створенням текстів, пропозицій, словосполучень, формуванням слів, коли здійснюється частково – пошукова та пошукова діяльність.

Оволодіння мовою мислення на III здійснюється в найскладніших умовах, але особливо ефективно.

Таким чином, три етапи відповідають розглянутим вище методам формування мислительної діяльності учнів.

Критерієм ефективності застосованих методів навчання на заключному етапі повинні стати проблемні завдання, в процесі розв'язання яких виявиться, засвоєні чи знання, сформовані чи вміння, навички, досягнуто чи визначений рівень мовного розвитку.

Проблемні завдання повинні відповідати типам завдань пошукового характеру та способам їх виконання, можливим при вивченні кожного розділу програми.

Важко, щоб в результаті навчання учні оволоділи необхідними знаннями, вміннями, навичками, досягли визначеного рівня мовного розвитку, оволоділи мовною мовою, стали грамотними в широкому сенсі слова.

Література:

1. Текучев А.В. Методика російської мови в середній школі.-М.: 1974. - с. 71-73
2. Барінова Е.А., Боженкова Л.Т., Лебедев В.И. Методика російської мови/ Під ред Е.А.Барінової.- М.: 1974.
3. Федоренко Л.П. Принципи Навчання російській мові.
4. Палей І.Р. Очерки по методикі російської мови.
5. Лернер І.Я. Проблема пізнавальних завдань в навчанні основам гуманітарних наук і шляхи її дослідження. - М. 1972.

Світлана Бойко, Ольга Пирх
(Гомель, Республіка Білорусь)

НЕСТАНДАРТНІ УРОКИ ЯК ФАКТОР ПОВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ УЧАЩИХСЯ К ВИВЧЕННЮ ХІМІЇ

Нестандартний урок — це імпровізоване навчальне заняття, яке має нетрадиційну (невстановлену) структуру. Такі заняття наближають шкільне навчання до життя, реальної дійсності. Навчальні охоче включаються в такі заняття, оскільки потрібно проявити не тільки свої знання, але і винахідливість, творчість.

З допомогою нетрадиційних уроків можна розв'язати проблему диференціації навчання, організації самостійної пізнавальної діяльності учнів.

Нестандартні уроки вводяться в педагогічний процес як альтернатива традиційним, відповідно, вони дозволяють подивитися на навчального з позицій особистісно орієнтованого підходу в навчанні та вихованні [1, с. 530].

В наші часи існують наступні нетрадиційні технології уроку:

- інтегровані уроки, засновані на міжпредметних зв'язках;
- уроки в формі змагань та ігор: конкурс, турнір, естафета (лінгвістичний бій), дуель, делова або ролева гра, кросворд, вікторина;
- уроки, засновані на формах, жанрах та методах роботи, відомих в суспільній практиці: дослідження, винахідництво, аналіз первинних джерел, коментарії, мозковий напад, інтерв'ю, репортаж, рецензія;
- уроки на основі нетрадиційної організації навчального матеріалу: урок мудрості, урок любові, відкриття (ісповідь), урок-презентація «дублер починає діяти»;
- уроки з імітацією публічних форм спілкування: прес-конференція, аукціон, бенефіс, мітинг, регламентована дискусія, панорама, телепередача, телемост, репортаж, «жива газета», усний журнал;
- уроки з використанням фантазії: урок-казка, урок-сюрприз, урок-подарок від чарівника, урок на тему «інопланетяни»;
- уроки, засновані на імітації діяльності установ та організацій: суд, слідство, дебати в парламенті, цирк, патентне бюро, науковий рада;
- уроки, імітують суспільно-культурні заходи: заочна екскурсія в минуле, подорож, літературна прогулянка, гостина, інтерв'ю, репортаж;

– перенесение в рамки урока традиционных форм внеклассной работы: КВН, «Следствие ведут знатоки», «Что? Где? Когда?», «Эрудицион», утренники, спектакль, концерт, инсценировка, диспут, «посиделки», «клуб знатоков» и т. д. [2, с. 285].

Конечно, нестандартные уроки, необычные по замыслу, организации, методике проведения, больше нравятся учащимся, чем будничные учебные занятия со строгой структурой и установленным режимом работы. Поэтому практиковать такие уроки следует всем учителям. Но превращать нестандартные уроки в главную форму работы, вводить их в систему нецелесообразно из-за большой потери времени, отсутствия серьезного познавательного труда, невысокой результативности [1, с. 531].

Предметом наших исследований явилось влияние нестандартных форм обучения на качество знаний и степень усвоения учебного материала у учащихся образовательных учреждений на уроках химии. Практическая значимость исследований заключается в необходимости использования нетрадиционных форм обучения для успешного развития интереса и повышения познавательной деятельности на уроках. Объектом исследований явились знания учащихся среднего звена ГУО «СШ №29 г. Гомеля».

В ходе исследований нами были поставлены следующие задачи: изучить особенности и рекомендации по использованию и организации нетрадиционных форм обучения для учащихся школьного возраста; применить нетрадиционную форму проведения уроков в классах; провести анализ полученных результатов.

В качестве экспериментальной группы были выбраны ученики 7 «А» класса, т.к. средний балл учеников данного класса по химии ниже, а в качестве контрольной – 7 «Б» класс. Нестандартные уроки проводились в экспериментальном классе, а классические – в контрольном. В результате проведенных уроков ученикам были предложены проверочные работы, по итогам которых посчитаны степень обученности учеников (СОУ) и качество знаний (КЗ).

Степень обученности учащихся, выраженная в процентах, позволяет установить уровень обученности. Для оценки степени обученности учащихся (СОУ) и качества знаний (КЗ), целесообразно использовать следующие формулы:

$$COY = \frac{K \cdot N(10) + K \cdot N(9) + K \cdot N(8) + \dots + K \cdot N(1)}{n} \cdot 100\%;$$

где СОУ – степень обученности учащихся;

К – коэффициент: 10 баллов – 1; 9 баллов – 0,96; 8 баллов – 0,90; 7 баллов – 0,74; 6 баллов – 0,55; 5 баллов – 0,45; 4 балла – 0,40; 3 балла – 0,23; 2 балла – 0,20; 1 балл – 0,12;

N – количество оценок; n – количество учащихся в классе.

Показатели качества знаний – ориентиры, позволяющие установить уровни знаний: их полноту и глубину, конкретность и обобщенность, осмысленность и устойчивость, актуальность и оперативность, соответствие требованиям учебных программ и образовательным стандартам. В сочетании с критериями (мерой измерения) служат основанием для оценивания знаний и умений учащихся.

где КЗ – качество знаний;

К – количество 6...10; n – количество учащихся в классе.

При проведении экспериментальной части мы придерживались поставленных задач урока: сформировать представления о составе и свойствах кислот, валентности кислотных остатков; ввести понятие об индикаторах; развивать умение обращаться с неорганическими веществами и лабораторного оборудования; ознакомить учащихся с составом, названиями солей; продолжать развивать умение составлять уравнения химических реакций, расставлять коэффициенты в уравнениях реакций.

На основании результатов, полученных при проведении нестандартных уроков по темам: «Понятие о кислотах» и «Соли – продукты замещения атомов водорода в молекулах кислот на атомы металлов», установили, что СОУ 7 «А» составила по первому нестандартному уроку – 49,66%, по второму – 53,69%, при проведении классических уроков СОУ 7 «Б» класса по первому – 42,76%, а по второму – 47,24%.

Таким образом, проанализировав результаты проверочных работ в двух параллельных классах, установили, что учащиеся 7 «А» класса в сравнении с учащимися 7 «Б» справились с заданиями проверочной работы несколько лучше, но разница при этом не большая. Такая разница в результатах связана с мотивацией и степенью подготовки класса в целом. Учащиеся 7 «А» класса на уроке были более активны и собраны, чем ученики 7 «Б», однако в классе также прослеживалась определенная степень заинтересованности.

Проделанная работа позволила сделать вывод о том, что для организации плодотворной и эффективной деятельности учащихся необходимо использовать нетрадиционные формы проведения занятий, благодаря которым ученики быстрее, лучше усваивают программный материал и поддерживают интерес к изучаемому предмету. Но это можно использовать не всегда, так как нестандартные формы обучения станут обыденными, перейдут в систему классических уроков.

Литература:

1. Подласый И.П. Педагогика: Новый курс: учеб. для студ. высш. учеб. заведений: 2 кн. // Подласый И.П. — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. — 576 с.

2. Мухина С.А. Нетрадиционные педагогические технологии в обучении// Мухина С.А., Соловьева А.А. – М.: Феникс, 2004. - 384 с.

Научный руководитель:

Ассистент кафедры химии Пырх Ольга Викторовна.

Валентина Бойко
(Біла Церква, Україна)

«ПЕРЕВЕРНУТЕ НАВЧАННЯ» ЯК ОДНА З КЛЮКОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ СУЧАСНОСТІ

Відомий філософський закон взаємопереходу кількісних і якісних змін діє незалежно від наших уподобань і політичних поглядів. Стрімке розширення за останні десятиліття інформаційного поля, що оточує людину, спричинило появу постіндустріального інформаційного суспільства. І система освіти, попри відомий консерватизм, мусить реагувати на виклики часу. Щоби зрозуміти, що іноді доведеться відмовлятися від речей, до яких звикали століттями, достатньо ознайомитися з результатами досліджень, опублікованих у статті «Навчання за допомогою лекцій неефективно, кажуть учені» [1]. Результати однозначно свідчать на користь активних методів навчання. У групах із звичайними лекціями іспит не здавали, в середньому, 34% студентів, а в групах з активним навчанням — лише 22%.

«Перевернуте навчання» — це форма активного навчання, авторами якої вважаються вчителі хімії Аарон Самс і Джонатан Бергманн (США). Дана технологія являє собою педагогічну модель, в якій типова подача лекцій і організація домашніх завдань міняються місцями. Учні дивляться вдома короткі відеолекції, у той час як у класі відводиться час на виконання вправ, обговорення проектів і дискусії. Відеолекції часто розглядаються як ключовий компонент у «переверненому» підході, вони створюються викладачем і розміщуються в Інтернеті [2].

Поняття «перевернутого навчання» спирається на такі ідеї, як активне навчання, залучення учнів у спільну діяльність, комбінована система навчання і, звичайно, підкаст. Підкаст — це відцифрований запис або радіопередача, розміщена в Інтернеті для завантаження на персональні аудіоплеєри. Доступність перегляду відео нині поряд із попередню записаними лекціями підкастом або в іншому аудіо- форматі є настільки звичним явищем, що це дає змогу зробити його невід'ємною частиною концепції «перевернутого навчання». Цінність «перевернутих класів» у можливості використовувати навчальний час для групових занять, де учні можуть обговорити зміст лекції, перевірити свої знання і взаємодіяти один з одним в практичній діяльності. Під час навчальних занять роль викладача — виступати тренером або консультантом, заохочуючи учнів на самостійні дослідження і спільну роботу.

«Перевернуте навчання» передбачає зміну ролі викладачів, які здають свої передові позиції на користь більш тісної співпраці та спільного вкладу в навчальний процес [3]. Супутні зміни зачіпають і ролі учнів, багато з яких звикли бути пасивними учасниками в процесі навчання, який подається ним в готовому вигляді. Перевернута модель покладає велику відповідальність за навчання на плечі учнів, даючи їм стимул для експерименту. Діяльність може очолюватися учнями, а спілкування між учнями може стати визначальною рушійною силою процесу, спрямованого на навчання за допомогою практичних навичок. «Перевернуте навчання» призводить до значного зсуву пріоритетів від простої подачі матеріалу до роботи над його вдосконаленням.

Під час традиційних лекцій учні часто намагаються вхопити те, що вони чують в момент мовлення лектора. У них немає можливості зупинитися, щоб обміркувати сказане, і, таким чином, вони можуть упускати важливі моменти, бо намагаються записати слова викладача. А використання відео та інших попередньо записаних інформаційних носіїв дозволяє учням повністю контролювати хід лекції: вони можуть дивитися, перемотувати назад або вперед по мірі необхідності. Така можливість має особливе значення для учнів з певними фізичними обмеженнями, особливо для людей з порушеннями слуху. Присвятивши час на уроці розбору матеріалу, вчителі мають можливість виявити помилки в сприйнятті, що найбільш часто зустрічаються. У той же час спільні проекти можуть сприяти соціальній взаємодії між учнями, полегшуючи процес сприйняття інформації один у одного.

Створювати навчальні матеріали, які з успіхом можна використовувати під час «перевернутого навчання», просто за допомогою різних програмних продуктів та сервісів. Розглянемо деякі з них.

Продукти *iSpring* дають змогу розробляти електронні матеріали у знайомому середовищі Microsoft PowerPoint, а потім конвертувати їх у формати HTML5 і Flash. Учні зможуть переглядати навчальні матеріали як на комп'ютерах, так і на мобільних пристроях у будь-який зручний час.

Ще один зручний ресурс, який допоможе налаштувати роботу «перевернутого класу», — це *Showbie*.

Головне завдання сервісу Showbie — допомогти вчителям й учням обмінюватися навчальними матеріалами та домашнім завданням без зошитів і паперових щоденників.

Showbie виконує три основні функції:

- надає доступ учням до навчальних матеріалів, які дібрав учитель для виконання завдань;
- дає можливість завантажувати виконані домашні завдання на сервер, де вони доступні вчителю;
- дає вчителю можливість залишити коментарі до виконаних завдань.